

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

ASIA: HE */2020 vp hallituksen esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2021 (työllisyyskoulutus)

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt opetus- ja kulttuuriministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa asiakohdassa mainitusta hallituksen esityksestä. Pyydettyä lausuntonaan opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa seuraavaa:

Työvoimakoulutus osana ammatillista koulutusta (mom. 29.20.30 Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen koulutukseen)

Ammatillista tutkintoon tai sen osaan johtavaa työvoimakoulutusta toteutetaan osana ammatillisen koulutuksen ohjaus- ja rahoitusjärjestelmää. Myös tutkintoon johtamatonta ammatillista osaamista syventävää ja täydentävää koulutusta voidaan toteuttaa ammatillisen koulutuksen työvoimakoulutuksena.

Hallituksen esityksessä valtion talousarvioksi vuodelle 2021 ammatillisen koulutuksen tavoitteellinen opiskelijavuosien määrä on enintään 181 700 opiskelijavuotta, mistä työvoimakoulutuksena järjestettävään koulutukseen kohdennettava tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä on vähintään 8 100 opiskelijavuotta. Työvoimakoulutukseen kohdennettavien opiskelijavuosien vähimmäismäärä on 250 pienempi kuin kuluvan vuoden varsinaisessa talousarviossa. Tämä johtuu nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi ja osaamistarpeisiin vastaamiseksi määräaikaisen lisäkohdennuksen asteittaisesta poistumisesta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää loppuvuodesta 2020 tehtävällä varsinaisella suoritepäätöksellä ammatillisen koulutuksen järjestäjien tavoitteellisten opiskelijavuosien määrät ja siitä työvoimakoulutukseen kohdennettavan opiskelijavuosimäärän varainhoitovuodelle 2021. Tällä hetkellä 60 ammatillisen koulutuksen järjestäjällä on järjestämisluvassaan työvoimakoulutuksen tehtävä, ja ainoastaan nämä järjestäjät voivat saada valtionosuusrahoitusta työvoimakoulutuksen järjestämiseen. Osa tavoitteellisista opiskelijavuosista voidaan jättää jaettavaksi varainhoitovuoden aikana lisäsuoritepäätöksillä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö kuulee suoritepäätösten valmistelussa työ- ja elinkeinoministeriötä. Kuulemisella halutaan varmistaa, että työ- ja elinkeinopoliittiset sekä -strategiset näkökohdat tulevat huomioon otetuiksi työvoimakoulutuksen suoritteiden myöntämisen yhteydessä.

Työvoimakoulutuksen suunnittelu ja opiskelijavalinta yhteistyössä TE-hallinnon kanssa

Lakiin ammatillisesta koulutuksesta (531/2017 124§) on kirjattu, että koulutuksen järjestäjän tulee työvoimakoulutuksen tarjontaa suunniteltaessa tehdä yhteistyötä työ- ja elinkeinotoimiston sekä ELY-keskuksen kanssa. Työvoimakoulutuksen tarjonnan suunnittelua koskevat keskustelut järjestetään ELY-keskuksen kutsusta. Keskusteluissa voidaan hyödyntää molempien tahojen seuranta- ja ennakoititietoja, ja keskustelujen tavoitteena on varmistaa, että työvoimakoulutus suunnataan alueen työmarkkinoiden ja TE-hallinnon asiakkaiden tarpeisiin. Säännöllinen vuoropuhelu mahdollistaa myös resurssien uudelleen suuntaamisen joustavasti vuoden aikana alueen akuuteissa tarpeissa.

Työ- ja elinkeinotoimisto päättää opiskelijoiden valitsemisesta työvoimakoulutukseen. Opiskelijavalinnassa työ- ja elinkeinotoimisto tekee yhteistyötä koulutuksen järjestäjän kanssa. Opiskelijaksi voidaan valita koulutukseen ja sen tavoitteena olevaan ammattiin tai tehtävään soveltuva henkilö, jolla on työ- ja elinkeinotoimiston toteama koulutustarve.

Saamelaisalueen koulutuskeskuksen sekä Pohjoiskalotin koulutussäätiön toteuttama työvoimakoulutus

Saamelaisalueen koulutuskeskus voi myös järjestää työvoimakoulutusta. Saamelaisalueen koulutuskeskus on valtion oppilaitos ja sen toiminta rahoitetaan opetus- ja kulttuuriministeriön momentilla 29.20.01 (Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot) ja toiminnan suuntaamisesta sovitaan Opetushallituksen ja Saamelaisalueen koulutuskeskuksen välisellä tulossopimuksella. Tulossopimuksessa sovitaan myös koulutuksen kohdentamisesta työvoimakoulutukseen. Tulossopimuskaudella 2019-2023 työvoimakoulutuksen vuosittaiseksi tavoitteeksi on sovittu kuusi opiskelijavuotta.

Myös Ruotsin Övertorneåssa sijaitseva Pohjoiskalotin koulutussäätiö voi järjestää työvoimakoulutusta. Pohjoiskalotin koulutussäätiön toiminta perustuu Suomen, Norjan ja Ruotsin sopimuskausittain tekemään sopimukseen. Vuosia 2020—2023 koskevan sopimuksen perusteella Suomi on sitoutunut rahoittamaan Pohjoiskalotin koulutussäätiön työvoimakoulutusta vuosittain noin 80 opiskelijalle. Valtion talousarviossa esitetään momentille 29.20.21 (Ammatillisen koulutuksen yhteiset menot) enintään 1 700 000 euroa Pohjoiskalotin koulutussäätiön työvoimakoulutuksena järjestämän ammatillisen koulutuksen ja siihen liittyvän majoituksen menoihin.

Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen (mom. 29.01.53)

Jatkuvaan oppimiseen panostetaan vuoden 2021 talousarviossa 40 miljoonaa euroa. Rahoitus kohdennetaan erityisesti työikäisen väestön osaamisen kehittämiseen, heikkojen perustaitojen omaavien osaamisen vahvistamiseen sekä ikääntyneiden työllistymisen helpottamiseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö valmistelevat yhteistyössä työelämän järjestöjen ja aluehallinnon kanssa jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen perustamista siten, että se voi aloittaa toimintansa vuonna 2021. Tavoitteena on työikäisen väestön osaamisen kehittäminen ja työllisyysasteen nosto. Keskus toimii lähellä työelämää ja edistää työelämässä tapahtuvan oppimisen muotoja. Palvelukeskuksen hallinnosta ja ohjauksesta vastaavat opetus- ja kulttuuriministeriö ja työ- ja elinkeinoministeriö yhteistyössä työelämän järjestöjen kanssa. Tarkemmat hallinnolliset ratkaisut valmistellaan osana kokonaisuutta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lisätietoja

Opetusneuvos Tiina Polo, 0295 33 0022